

नदीजन्य पदार्थ उत्खनन सम्बन्धी छानबिन समितिको
प्रतिवेदन-२०७८

छानबिन समिती
मकवानपुरगढी गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
मकवानपुर

भाग १ : प्रारम्भिक

वृषय प्रवेश

नपुरगढी गाउँपालिकामा रहेको ८ वटा वडाहरुमध्ये वडा नं. ८, ७, ६, ३ र ५ भएर बग्ने सामरी गाउँपालिकाको मध्य भाग भएर बग्ने खोला हो। वर्षातको समयमा यस खोलामा आउने बाढीले वर्ष आसपासमा रहेका बस्तीहरु जोखिममा पर्ने गरेको छ। बाढी सँगै प्रत्येक वर्ष ढुंगा गिटी जस्ता नदीजन्य पदार्थको कारण खोलाको सतह बढ्ने र खोला नजीक रहेको बस्ति, सडक तथा गय जमिन उच्च जोखिममा रहेकोले थप क्षतीको सम्भावनालाई कम गर्न, नदीजन्य पदार्थको ले भुकम्प प्रभावित संरचना पुन निर्माण, स्थानीय विकासका योजनाहरु सञ्चालन गर्न समस्या न भएको हुँदा तथा उक्त स्थानहरुमा बढेको नदीजन्य पदार्थको सतहलाई घटाउन, मनसुन सुरु दा अगाडी ढुवान तथा कटानवाट आउने समस्या निराकरण गर्नका लागि जिल्ला प्रशासन नयको मिति २०७७ चैत्र ०३ को जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिको बैठकवाट ऐ.ऐ. साल तथा को १६ गते देखि ३१ गतेसम्मका लागि मकवानपुरगढी गाउँपालिकाको हकमा १ लाख २५ हजार २ घनामिटर ढुंगा गिटी बालुवा उत्खनन् गर्ने अनुमति भए वमोजिम यस गाउँपालिकाले सोही भित्र ढुंगा गिटी बालुवा उत्खनन् गरी सामरी खोला किनारको विभिन्न ११ स्थानमा घाटगड्डी मा तोकिएको परिमाण भन्दा बढी उत्खनन् गरी आर्थिक हिनामिना गरेको विषयवस्तु उठान ले सो सम्बन्धमा के कसो भएको हो सोको छानविनका लागि मिति २०७८ असार ९ को ालिकाको बैठकको निर्णयानुसार उपाध्यक्ष श्री हर्कमाया रुम्बाको संयोजकत्वमा एक नदीजन्य उत्खनन् छानविन समिति गठन भएको छ। यस प्रकार उक्त उत्खनन्का सम्बन्धमा भएको थ्य छानविन गरी मकवानपुरगढी गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयमा प्रस्तुत गर्न यो दन तयार गरिएको छ।

छानविन समिति गठन

ो खोलामा उत्खनन् भएको ढुंगा गिटी बालुवाको बिक्रिको क्रममा उत्पन्न भएको विवादका थ्रमा यथार्थ विवरण तथा सत्यतथ्य छानविन गर्न गाउँ कार्यपालिकाको निर्णय अनुसार गठन ा नदीजन्य पदार्थ छानविन समितिको गठन देहाय वमोजिम भएको छ।

बेन समितिका पदाधिकारी तथा सदस्यहरु

स.नं.	नाम	पद	जिम्मेवारी
१	श्री हर्कमाया रुम्बा	उपाध्यक्ष	संयोजक
२	श्री रामकुमार पुडासैनी	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	सदस्य
३	श्री वखान सि. पाखिन	२ नं. वडाध्यक्ष	सदस्य
४	श्री भागवत घिमिरे	३ नं. वडाध्यक्ष	सदस्य
५	श्री जीतवहादुर घिमिरे	५ नं. वडाध्यक्ष	सदस्य

हर्कमाया रुम्बा

 संयोजक

 नदीजन्य पदार्थ

 छानविन समिति

20/11

सि.नं.	नाम	पद	जिम्मेवारी
६	श्री टिका प्रसाद दाहाल	६ नं. वडाध्यक्ष	सदस्य
७	श्री सूर्य बहादुर रुम्बा	७ नं. वडाध्यक्ष	सदस्य
८	श्री राम प्रसाद पुडासैनी	२ नं. वडासदस्य एवं सार्वजनिक लेखा समिति सदस्य	सदस्य
९	श्री रामकृष्ण श्रेष्ठ	लेखा अधिकृत	सदस्य-सचिव

रोक्त समितिको काम कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछन् ।

१. मिति २०७७ चैत्र १६ देखि ३१ सम्म उत्खनन् गरीएको नदीजन्य पदार्थ ढुंगा गिटी बालुवाको यथार्थ वस्तुस्थिती एकीन गर्ने,
२. विक्रि भएको नदीजन्य पदार्थ र मौज्दाद नदीजन्य पदार्थ एकीन गर्ने,
३. मौज्दाद नदीजन्य पदार्थबाट उठ्ने राजश्व एकीने गर्ने,
४. नदीजन्य पदार्थ विक्रि वितरणमा हिनामिना भएको पाइएमा हिनामिना गर्ने व्यक्तिलाई कारवाहिको लागि सिफारीस गर्ने ।

प्रतिवेदन तयारी गर्न अपनाइएको विधि ।

जन्य पदार्थ उत्खनन् परिमाण एकीन गर्ने सन्दर्भमा समितिका सबै सदस्यहरुको प्रत्यक्ष उपस्थितीमा गा किनारमा थुपारीएको नदीजन्य पदार्थको स्थलगत अवलोकन तथा मौज्दाद परिमाणको नाँपजाँच नदीजन्य पदार्थ उत्खनन् सम्बन्धमा भएका जिल्ला स्तरीय परिपत्र निर्देशनको अध्ययन गर्ने, पालिका, विपद व्यवस्थापन समिति तथा सर्वदलीय संयन्त्रमार्फत भएका निर्णयहरु र विभिन्न गामबाट भएका सूचना जानकारीको अध्ययन विश्लेषणको आधारमा यो प्रतिवेदन तयार गरिएको छ।

प्रतिवेदनको उद्देश्य

शानपुरगढी गाउँपालिकाले गत २०७७ चैत्र १६ देखि ३१ सम्म उत्खनन् गरेको नदीजन्य पदार्थको भएको परिमाण भन्दा बढि नदीजन्य पदार्थ उत्खनन् भएको भनि विवादास्पद विषयवस्तु उठान गेले उत्खनन् भएको परिमाणको एकीन गर्ने तथा विक्रि वितरणमा हिनामिना भएको प्रमाणित ग हिनामिना गर्ने जिम्मेवार प्राप्त व्यक्ति उपर कारवाहीको लागि गाउँ कार्यपालिकालाई सिफारीस यस प्रतिवेदनको मूल उद्देश्य हो ।

रुम्बा
सयोनक
न्यायिक समिति

20/

भाग २ : छानबिन प्रतिवेदन

विषयवस्तुको संक्षिप्त विवरण

सरकार, प्रधानमन्त्रि तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयले जारी गरेको दुंगा, गिटी, बालुवा उत्खनन्, र व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, २०७७लागू भएपश्चात मकवानपुर जिल्लाको हकमा उक्त दण्डको दफा ४ को उपदफा १० बमोजिम नदीजन्य पदार्थको उत्खनन् संकलन र विक्रि गर्ने भन्ना घना वस्ति तथा वनजंगलको २ किलोमिटर, राजमार्गको ५०० मिटर भित्रको नदी, सडक पुल भोलुगें पुलको १ किलोमिटर तल र ५०० मिटर माथिको नदीजन्य पदार्थ उत्खनन् गर्न नपाउने ख भएकोले मकवानपुरगढी गाउँपालिकाको हकमा सामरी खोलाको अधिकाशं भूभागमा घना वस्ति वन जंगलको २ किलोमिटर दूरी भित्र अवस्थित रहेको तथा सडक पुल तथा भोलुगें पुलको १ ोमिटर तल र ५०० मिटर माथि रहेको भौगोलिक अवस्थिती रहेकोले जिल्ला समन्वय समिति, वानपुरवाट सामरी खोलामा उत्खनन् गर्नुपर्ने दुंगा, गिटी, बालुवाको प्रारम्भिक वातावरणीय ाकन (IEE) स्विकृत गर्ने सन्दर्भमा ऐ.ऐ. मापदण्डको दफा आकर्षित हुने देखिएकोले स्विकृत हुने स्था रहेन ।

ोलिक अवस्थिती अनुसार मकवानपुरगढी गाउँपालिकाको खोटा र खानी सुकौरा, कलवान खानी चौर तथा चपकी खानी सुकौरामा शिवम् सिमेन्ट उद्योग प्रा.लि. ले वर्षेनी दुंगा उत्खनन् गर्दा वने परिमाणको ओभर बर्डेन तथा वर्षातको समयमा आउने बाढी पहिरो, भुक्षयवाट सामरी खोलाको ह बढ्न गई कुर्ले दमार क्षेत्र, डुम्रेकुना, बागदली, भालुखोला, धादिङ क्षेत्रमा बाढी पसी ठूलो जनको क्षेती हुने संभावना रहने भएकाले त्यस्तो विपद्को हुने नदीने तथा रोकथाम गर्ने उद्देश्यले ङपालिका तथा जिल्ला समन्वय समितिको समेत पहलमा जिल्ला प्रशासन कार्यालय, मकवानपुरमा न्तर औपचारीक तथा अनौपचारीक रुपमा समेत ताकेता गरेपछि जिल्ला प्रशासन कार्यालयले मिति ७७ चैत्र ३ गते प्रमुख जिल्ला अधिकारी श्री गोविन्द प्रसाद रीजालको संयोजकत्वमा जिल्ला विपद् स्थापन समितिको बैठक बसी यस गाउँपालिकाको हकमा तपसिल बमोजिमको निर्णय गरी निर्णय लिपि गाउँपालिकालाई पठाइएको थियो ।

सिल
ला तथा नदीमा गत मनसुनमा जम्मा भएको दुंगा गिटी, बालुवा जस्ता नदीजन्य र्थका कारण खोलाका सतह बढेको र खोला नजिक रहेको बस्ती, सडक तथा खेतीयोग्य मन उच्च जोखिममा रहेकोले थप क्षेतिको सम्भावनालाई क मगर्न, नदीजन्य पदार्थको नावले भुकम्प प्रभावित संरचना पुनः निर्माण, स्थानीय विकासका योजनाहरु सञ्चालन र समस्या परेको हुँदा, गा.पा/न.पा.को प्राविधिक शाखाबाट तयार भएको लागत अनुमान नुसार नदीजन्य पदार्थ निकाल्नका लागि जिल्लास्थित विभिन्न स्थानीय तहहरुबाट पालिका स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको निर्णयसहित जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिमा वेदन पर्न आएकोमा स्थानीय तहहरुबाट पेश हुन आएका प्रस्तावहरु उपर अध्ययन गरी मितिमा सिफारीस गर्ने प्रयोजनका लागि गठिन उप-समितिबाट प्राप्त प्रतिवेदन समेतका धारमा उक्त स्थानहरुमा जम्मा भएका नदीजन्य पदार्थ आगामी मनसुन भन्दा अगाडि

20/20
माया रुवा
संयोजक
धिक समिति

ज्ञान तथा कटानको समस्या आउन सक्ने सम्भावना भएकोले देहाय बमोजिमका
 थरको व्यवस्थापनका लागि सम्बन्धित स्थानीय तहलाई अनुरोध गर्ने ।

प्रस्ताव गरिएको स्थानहरु	व्यवस्थाप नका लागि माग गरिएको परिमाण (घ.मि.)	प्रतिवेद न बमोजि म जोखिम स्तर	व्यवस्थाप न गनुपर्ने स्विकृत परिमाण (घ.मि.)	कैफियत
कार्कीखोला देखि खयरघारी सिरान क्षेत्र	१०५००	उच्च	१०५००	बस्ती तथा तटबन्धमा असर पुग्ने देखिएकोले
खयरघारी सिरानदेखि बाँधसम्मको क्षेत्र	१०५००	मध्यम	१०५००	बस्ती तथा तटबन्धमा असर पुग्ने देखिएकोले
बाँध देखि सोल्तीमोडसम् मको क्षेत्र	५१२००	मध्यम	५१२००	बस्ती, खेतीयोग्य जमिन तथा तटबन्धमा असर पुग्ने देखिएकोले
सोल्तीमोड देखि गुर्धुमखोला दोभान सम्मको क्षेत्र	३१२५०	सामान्य	३१२५०	खोलाको सतह बढी बस्ती खेतीयोग्य जमिन, निर्माणाधिन पुल तथा तटबन्धलाई समेत असर पर्ने देखिएकोले
गुर्धुम खोला दोभान देखि धादीड पुल सम्मको क्षेत्र	२१७५०	सामान्य	२१७५०	बस्ती खेतीयोग्य जमिन, निर्माणाधिन पुल तथा तटबन्धलाई समेत असर पर्ने देखिएकोले
			१२५२००	

। भएको उल्लेखित नदीजन्य पदार्थ हटाउने सम्बन्धमा मिति २०७७-१२-१५ गते
 शयक पूर्वतयारी (उत्खनन् गर्ने स्थानमा साइन बोर्ड राख्ने, चार किल्ला तोक्ने
 गर्ने र मिति २०७७-१२-१६ देखि २०७७-१२-३१ गतेसम्ममा उत्खनन् गरी
 न गरिसक्नेगरी सम्बन्धित स्थानीय तहहरुले मिलाउने र निकुञ्ज क्षेत्रको हकमा

Sw

हकमाग्या रुम्बा
 ५ गणेशक
 न्यायिक समिति

Handwritten signature/initials

सन्धित निकाय (राष्ट्रपति चुरे तराई मधेश संरक्षण समिति, राष्ट्रिय निकुञ्ज एवं आरक्ष) स्वीकृति लिई मिलाउने र सोको विवरण जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिमा अनिवार्य मा पेश गर्ने । साथै तोकिएको परिमाणभन्दा बढि उत्खनन् हुन नदिन र जथाभावि बनन् तथा चोरी तस्करी नियन्त्रण गर्न सम्बन्धित पालिकाहरुले मिलाउने र देहाय गोजिमको थप व्यवस्था समेत गर्ने ।

सो क्षेत्रमा रहेका बाँध, ग्याबिन वालको बेसबाट कमिमा १० मिटरसम्म उत्खनन् कार्य गर्ने र सो क्षेत्र संरक्षणको लागि नदीजन्य पदार्थले टेवा प्रदान गर्ने गरी थुपारीदिने ।

च्यानलाईज गर्दा काँसघारी र पुनरुत्पादन भएका क्षेत्र उत्खनन् नगर्ने, च्यानलाईज गर्ने क्रममा प्रयोग हुने हेभि इक्युपमेन्ट प्रत्यक्ष रुपमा खोलाको बहाव त्रबाट आवत जावत गर्न नपाईने ।

नदीजन्य पदार्थ व्यवस्थापनको लागि जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिसँग छुट्टै हेभि इक्युपमेन्ट तथा उपकरणहरु नभएको हुँदा सम्बन्धित स्थानीय तहको सहयोगमा सो व्यवस्थापन गर्ने,

नदीजन्य पदार्थको व्यवस्थापन गर्दा मुख्य खोलाभन्दा सहायक खोला गहिरो हुने गरी यानेलाईज गर्न नहुने ।

१. नदीजन्य पदार्थको उत्खनन् गर्दा १(एक) मिटर भन्दा गहिरो गरी खन्न नहुने ।

उपरोक्तानुसारको निर्णयानुसार तोकिएको अवधिमा तोकिएको परिमाणमा नदीजन्य पदार्थ उत्खनन् तथा व्यवस्थापन गर्नका लागि आवश्यक तयारीका साथसाथै मकवानपुरगढी गाउँपालिकाको विपद व्यवस्थापन समितिको मिति २०७७ चैत्र ११ गते बसेको बैठकले तपसिलबमोजिम निर्णय गरी एक्सभेटर, टिपर, ब्याकहोलोडरको व्यवस्थापन स्वयं गरी नदीजन्य पदार्थको उत्खनन् तथा व्यवस्थापन गर्ने निर्णय गरेको पाइयो ।

तपसिल

- प्रस्ताव
१. नदीजन्य पदार्थ उत्खनन सम्बन्धमा
 २. उत्खननको लागी उपकरण प्रयोग गर्ने सम्बन्धमा ।
 ३. उत्खनन शुल्क निर्धारण सम्बन्धमा
 ४. विविध

निर्णयहरु

प्रस्ताव नं. १ माथि छलफल गर्दा जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिको २०७७/१२/३ गतको निर्णय अनुसार २०७७ चैत्र १६ गते देखि ३१ गते सम्म यस मकवानपुरगढी गाउँपालिकाको सामरि खोलामा नदि उच्च भएको स्थानमा नदीजन्य पदार्थ उत्खनन गरि वाहिर उम्पिड गर्ने सम्बन्धमा स्थानिय विपद व्यवस्थापन समितिको निर्णय अनुसार तयार भएको मापदण्ड सम्बन्धमा छलफल गरि सो अनुसार नै नदीजन्य पदार्थ उत्खनन गर्ने भनि निर्णय गरियो ।

Handwritten text and stamps at the bottom of the page.

2077

४. अधिल्लो बैठकको निर्णय बमोजिम व्यवस्थापन गरिएका नदीजन्य पदार्थको उत्खनन तथा व्यवस्थापन देहाय बमोजिम रहेको व्यहोरा बैठकमा जानकारी गराइयो ।

सि.नं	स्वीकृत भएका स्थानीय तह	व्यवस्थापनको लागि स्वीकृत परिमाण	व्यवस्थापन गरिएको जम्मा परिमाण	कैफियत
१	हेटौंडा उपमहानगरपालिका	१७३३०२.५ घन मि.	११०१५९ घन मि.	
२	कैलाश गाउँपालिका	१३३२१९.२ घन मि.	१६१२० घन मि.	
३	राक्सिरांग गाउँपालिका	१०२६२५ घन मि.	६६९१९ घन मि.	
४	भिमफेदी गाउँपालिका	३४४०० घन मि.	१४६६१ घन मि.	
५	वकैया गाउँपालिका	९३०४३.०३ घन मि.	१९४८५ घन मि.	
६	इन्द्रसरोवर गाउँपालिका	४४१६९.३८ घन मि.	८९५ घन मि.	
७	मकवानपुरगढी गाउँपालिका	१२५२०० घन मि.	१३५००० घन मि.	

उल्लेखित विवरण बमोजिम जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिबाट उल्लेखित परिमाणमा उत्खनन भएको व्यहोरा सहितको निर्णय गरेको पाइयो । उल्लेखित परिमाणको कार्यपालिकाको २०७८ वैशाख ६ को निर्णयबाट भएको स्वीकृती पश्चात २०७८ वैशाख ७ गते देखिनै ६ चक्के तथा १० चक्के ट्रिपरको माध्यामबाट थुपारिएको स्थानहरुबाट नदीजन्य पदार्थ टिपगन्तीको आधारमा क्रसर उद्योग तथा खरिद गर्न चाहने व्यवसायी व्यक्ति तथा फर्महरुलाई बिक्रि वितरणको लागि खुल्ला गरिएकोमा बिक्रि वितरणको क्रममा तोकिएको परिमाण अर्थात १ लाख ३५ हजार घनमिटर भन्दा बढि मात्रामा नदीजन्य पदार्थ गाउँपालिकाले उत्खनन गरि राजश्व हिनामिना गर्न खोजेको भनि विवादास्पद विषयवस्तु उठान भई बिक्रि वितरण स्थगित गरेको पाइयो । विवाद समाधानको लागि सर्वदलीय संयन्त्रको मिति २०७८ जेठ १३ गतेको बैठकबाट तपसिल बमोजिमको निर्णय भएको पाइयो ।

तपसिल
 सर्वदलीय संयन्त्रको जेठ १३ को निर्णय

सर्वदलीय संयन्त्रको निर्णय

प्रस्ताव नं. १ माथि कडाकल गर्दा यस गाउँपालिकाको आगामि जिति तथा कार्यक्रम र बजेटमा गाउँपालिकाले हाल सम्म संश्लेषण भएको अर्धरी योजनाबद्धबाट पुरी गर्दै रणनीतिक योजनाहरू मद्धि मुनिकरण हुने आर्थिक आर्थिक गर्न सहयोग पुरी कार्यक्रम तथा कार्यक्रम १२ले परिको प्रभावलाई अन्तर्गत कारिका कार्यक्रमहरू समेटेर जिति तथा कार्यक्रम र बजेट स्थापन गाउँपालिकालाई अनुसंध गर्नु निर्णय गरियो ।

प्रस्ताव नं. ५ माथि कडाकल गर्दा आर्थिक बैठक मध्याह्न १२ बजे युक्त भई अपरान्ह ५:३० बजे समापन गरियो ।

समाप्ति

Copy

त निर्णयबाट सर्वदलीय संयन्त्रप्रतिनिधिको प्रत्यक्ष रोहबरमा प्रतिटिप गन्तीका
मा रसिद काटी थुपारीएको नदीजन्य पदार्थ बिक्रिको लागि सुचारु गरेको पाइयो ।
सपानी भोलुगे पुल मुनी थुपारिएको परिमाणमातोकिएको भन्दा बढी थुपारिएको भनि
त्रवादास्पद विषयवस्तु उठान भए पछि बिक्रि वितरणमा पुनः रोक लगाइएको पाइयो ।
चात सर्वदलीय संयन्त्रको मिति २०७८जेठ ३१ को बैठकबाटतपसिल बमोजिमको
भएको पाइयो ।

नीय संयन्त्रको जेठ ३१ को निर्णय

[Handwritten signature]

परिचय
१ नदीजन्य पदार्थको व्यवस्थापन सम्वन्धमा ।
२ विनिय

निर्णयहरू

- प्रस्ताव नं. १ माथि छलफल गर्दा स्थानिय विपद व्यवस्थापन समितिको निर्णय अनुसार नदीजन्य पदार्थको व्यवस्थापन गरि राखीएको नदीजन्य पदार्थहरूको व्यवस्थापन सम्वन्धमा निम्न अनुसारका कार्य गरि जम्मा गर्ने सर्वसम्मत निर्णय गरियो ।
 - क. गाउँपालिकाबाट उत्खनन गरि राखिएको मकवानपुरगढी वडा नं. ६ झोसुटेपुल मुनि राखिएको थुपान गाउँपालिकाको प्राविधिक शाखाबाट तयार गरिएको अनुमान तथा त्यस स्थानमा वसि टिप अनुसार रसिद काटि पठाउदा आएको फरक परिमाण सम्वन्धमा छलफल गरियो ।
 - ख. गाउँपालिका बाट उत्खनन गरि राखिएको डुमकुना चाँटेपाटी र वेलिविज छेउ काटिको नदीजन्य पदार्थलाई दलिय शिफारिसको आधारमा प्रतिनिधिहरू राखि प्रति टिपमा नै भ्याट रसिद काटि बिक्रि वितरण गर्ने ।
 - ग. नदीजन्य पदार्थ बिक्रि वितरण गर्नको लागि प्रति दलबाट २ जनाको दरले प्रतिनिधि पठाउने र उनिहरूको प्रत्यक्ष रोहवरमा नदीजन्य पदार्थ बिक्रि वितरण गर्ने ।
 - घ. स्थानिय विपद व्यवस्थापन समितिको निर्णय अनुसार नदीजन्य पदार्थको उत्खनन गरेर बाहिर थुपारिएको नदीजन्य पदार्थको परिमाण र त्यसबाट सृजित समस्याको वरिमा यथार्थ विवरणको अनुसन्धान तथा छानविनको लागि आउने कार्यपालिकाबाट एक कार्यदल निर्माण गरि प्रतिवेदन मार्फत अवस्था सार्वजनिक गर्ने तथा दोषिलाई कारवाहि गर्न गराउन गाउँ कार्यपालिकालाई अनुरोध गर्ने ।
 - ङ. गाउँपालिकाबाट उत्खनन गरि राखिएको नदीजन्य पदार्थको बिक्रि वितरण सम्वन्धमा नियमित अनुगमन गर्नको लागि गाउँपालिकाको अध्यक्षज्युको नेतृत्वमा सम्पूर्ण राजनितिक दलका प्रतिनिधि सहितको समितिले बिक्रि वितरणको नियमित अनुगमन गर्ने ।
- प्रस्ताव नं. २ माथि छलफल गर्दा आजको बैठक ९ वजे शुरू भई १२ वजे समाप्त भयो ।

[Handwritten signature]

उल्लेखित निर्णय अनुसार नदीजन्य पदार्थ बिक्रि वितरण गर्नको लागि प्रति दलबाट २ जना प्रतिनिधिको प्रत्यक्ष रोहबरमा नदीजन्य पदार्थ बिक्रि वितरण गर्ने तथा बाहिर थुपारीएको नदीजन्य पदार्थको परिमाण तथा त्यसबाट श्रृजीत समस्याको बारेमा यथार्थ विवरणको अनुसन्धान तथा छानविन गर्नको लागि आउने कार्यपालिकाबाट एक कार्यदल गठन गरि प्रतिवेदन मार्फत अवस्था सार्वजनिक गर्ने तथा दोषिलाई कारवाही गराउन कार्यपालिकालाई अनुरोध गर्ने भनि निर्णय भएको पाइयो ।

सोही बमोजिम गाउँ कार्यपालिकाको मिति २०७८ असार ९ को कार्यपालिकाको बैठकमा माथि उल्लेख भए बमोजिम गाउँपालिका उपाध्यक्ष श्री हर्कमाया रुम्बाको संयोजकत्वमा एक नदीजन्य पदार्थ उत्खनन छानबिन समिति गठन भई हाल उक्त समितिले बास्तविकता

[Handwritten signature]
माया रुम्बा
संयोजक
नदीजन्य पदार्थ
समिति

ने क्रममा लागि परेको छ । मिति २०७८ असार २७ को छानबिन समितिको ठकबाट विक्रि भएको तथा हाल मौज्दाद नदीजन्य पदार्थको एकिकन गर्न ले लागि गाउँपालिका इन्जिनियर श्री जीवन घिमिरेलाई जिम्मेवारी प्रदान गरी सबै पदाधिकारीको प्रत्यक्ष उपस्थितिमा नाँपजाँच तथा स्थलगत अनुगमन गरि ७८ भाद्र ४ को छानबिन समितिको बैठकमा तपसिल बमोजिमको मौज्दाद विक्रि परिमाण रहेको विवरण प्रस्तुत गरियो ।

Total Stock Measurement of Riverbed Materials

Description	No	Length	Breadth	Height	Quantity	Unit
Beer Factory Pachadi						
t-1	१	४५	३२	०।३३	४७२।८	
t-2	१	२०	१४।७५	०।४०	११७।०१७	
					५८९।८९	
					७	cum
ily Bridge Cheu						
rt-1	१	५७	३१।२५	०।४४	७८१।२०	
rt-2	१	५	१७।५	०।२५	२१।८७५	
					८०३।०८	cum
irdum Khola						
	१	५८	४३।९	०।१५४	३९२।११५	
					३९२।११५	cum
anohar Crusher Pachadi						
Part-1	१	१४।१७	१२।८३	२	३६३।६११	
Part-2	१	२४।५	९	३	६६१।५	
Part-3	१	२०।८३	१९	९	३५६२।५	
					4587.61	cum
umrekuna Chaur						
art-1	१	६२	२६।७५	२।३८	३९३।८९	
art-2	१	५०	२०	८।३३	८३३।३३३	
art-3	१	५३	१९।९७	४।३३	४५८।५।६	
art-4	१	४६।३८	४०।५	११	२०६६।०।१	
ripper per trip	५७	१२			६८४	
					३८२०२	cum

S. S. S.

हिकमाया सुब्बा
सयोजक
न्यायिक समिति

Sum

S.N	Description	No	Length	Breadth	Height	Quantity	Unit
F)	Solti Mod						
	Part-1	१	२५।४३	२९।३३	३।१	२३१२।७४	
	Tripper per trip	६	१२			७२	
						Sub-Total(F)	2384.74 cum
G)	Hospital Gadi						
	Part-1	१	२३	३६।२५	७।१२५	५९४।०।४	cum
						७	
						Sub-Total(G)	५९४।०।४ cum
H)	Dumrekuna Ghatepati						
	Part-1	१	३८।७५	७८।३३	७।२९	२२११।५।२	
	Part-2	१	३७।४३	१६।६७	०।८८	५४५।९।०	
	Part-3	१	६	७।३३	१।१०	४८।४	
	Part-4	१	१३।५	३।१७	१।३३	५७	
	Tripper per trip	११	१२			१३४४	
		२					
						Sub-Total(H)	२४११।०।५ cum
	Kurle Damar Rajkumar Crusher Bhandra Mathi						
	Part-1	१	२०।६७	१६।३३	३।१७	१०६।८।९३	
	Part-2	१	१०।१	२२।५८	९।७५	२२२३।८।९	
						Sub Total(I)	२३३०।७।९ cum
	Grand Total=(I+H+G+F+E+D)					९८५३३।२	cum
	Grand Total=(A+B+C)					१७८५।०१	cum

बिडी परिमाण

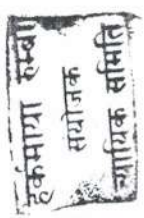
बिडीको नाम	ट्रिप	सवारिसाधन प्रकार	नाकमा	परिमाणकर काटने	घनमिटर
सदरकावा क्रम	६३६	१० चक्के	कुर्ले झोपु मुनि	२५४४००	७२१०।८८
सदरकावा क्रम	३०	१० चक्के	कुर्ले झोपु मुनि	१२०००	३४०।१३
सदरकावा क्रम	३	१० चक्के	कुर्ले झोपु मुनि	१२००	३४।०१
सदरकावा क्रम	१०५	६ चक्के	कुर्ले झोपु मुनि	२६२५०	७४४।०४

समाप्त

20

सरको नाम	ट्रिप	सवारिसाधन प्रकार	नाकमा	परिमाणकर काटने	घर्नेमिटर
ममा				२९३८५०	८३२९१०८
ममभन्ज्याडक्रसर	३५०	१० चक्के	डुप्रेकुनावाट	१४००००	३९६८१२५
रमाथारोडा उद्योग	१०४	१० चक्के	डुप्रेकुनावाट	४९६००	११७९१९३
मरिक्रसर उद्योग	२०	भारत गज	डुप्रेकुनावाट	१००००	२८३१४४
मरिक्रसर उद्योग	१९	१० चक्के	डुप्रेकुनावाट	७६००	२१५१४९
मरिक्रसर उद्योग	९१	६ चक्के	डुप्रेकुनावाट	२२७५०	६४४१८४
मरिखोला वालुवा	१७	६ चक्के	डुप्रेकुनावाट	४२५०	१२०१४६
मरिखोला वालुवा	१३६	१० चक्के	डुप्रेकुनावाट	५४४००	१५४९१९५
ममा				२८०६००	७९५३५९
					०
ममभन्ज्याडक्रसर	५५०	१० चक्के	झल्ला	२२००००	६२३५१८२
ममा				२२००००	६२३५१८२
					०
इवावाक्रसर	८०९	१० चक्के	वियरफ्याक्ट्रि पछाडी	३२३६००	९१७२१३३
ममभन्ज्याडक्रसर	५५	१० चक्के	वियरफ्याक्ट्रि पछाडी	२२०००	६२३५१८
ममा				३४५६००	९७९५१९९
					०
गधुनिकवालुवा उद्योग	६७९	६ चक्के	भालुखोलातुइन मुनि	१६९७५०	४८११५०
गधुनिकवालुवा उद्योग	१६४	१० चक्के	भालुखोलातुइन मुनि	६५६००	१८५९१४९
ममा				२३५३५०	६६७०१९९
					०
ममभन्ज्याडक्रसर	१९	१० चक्के	वाग्दलिघाटेपाटी	७६००	२१५१४९
इवावाक्रसर	३२३	१० चक्के	वाग्दलिघाटेपाटी	१२९२००	३६६२१९३
ममा				१३६८००	३८७७५५
					०
इवावाक्रसर	१०२०	१० चक्के	टिका दाइकोघर पछाडी	४०८०००	११५६४१६२
मरिवालुवा उद्योग	७१७	१० चक्के	टिका दाइकोघर पछाडी	२८६८००	८१२९१२५
मरिवालुवा उद्योग	३९३	६ चक्के	टिका दाइकोघर पछाडी	९८२५०	२७८४१८६
ममा				७९३०५०	२२४७८१७४
ममा					६५३४९१५५

20

11/11/20

हालसम्म भिन्निक वितरण भएको नदीजन्य पदार्थको यथाथ वितरण

वितरणको नाम	रहित कार्टियाको अनुमानित परिधि	(CF) Per Cube Meter	Total CFT	Management cost by Rs. 3	Govt. Revenue	Total Revenue	With VAT	हालसम्म प्राप्त भएको
साथवावावावा	३१,५०९.९७	३५।२८	१,११५,९९९.७४	३,३४५,५०९.१२२	९१००	१०,०३६,७९७.६७	११,३४९,५८९.३७	चेक प्राप्त मात्र ३९
अववावावावावा	११,३८३.२४	३५।२८	४०१,६०१.०६	१,२०४,८०३.१८	९१००	३,६९४,४०९.५४	४,०८४,२८२.७८	१,५००,०००.००
साथवावावावा	१२,५७६.५३	३५।२८	४४३,६९९.९८	१,३३९,०९९.९४	९१००	३,९९३,२९९.८९	४,५९२,४२८.७८	चेक प्राप्त मात्र ३९
साथवावावावा	१,९२९.७६	३५।२८	६७,७९९.६९	२०३,३९९.१०	९१००	६९०,९९७.२४	७८९,५२९.८८	४००,०००.००
आधुनिकवावावा	६,६७०.९९	३५।२८	२३५,३४९.७०	७०६,०४९.१९	९१००	२,९९८,९४७.४४	३,२९३,५०६.५०	चेक प्राप्त मात्र ३९
साथवावावावा	१,९७९.१३	३५।२८	७१,५९९.७९	१२४,७९९.१२	९१००	३७४,३९७.३६	४२३,०६९.१०	४२३,०६९.१०
जम्मा	६५,३४९.५५		२,३०५,२४९.८८	६,९९५,७४९.६५	Total	२०,७४७,२४८.९६	२३,४४४,३९९.३२	२,३२३,०६९.१०
					VAT 13%	२,६९७,९४३.३६		
					Total with VAT	२३,४४४,३९९.३२		
					MNGT cost	६,९९५,७४९.६५		
					Grand Total	३०,३६०,१४०.९७		

रम्बा
क
गिर्मति

Sum

मौज्दाद नदीजन्य पदार्थ र विक्रि भएको नदीजन्य पदार्थबाट प्राप्त हुने कूल राजश्व तथा व्यवस्थापन शुल्क

व्याप्तपुरगढी गाउँपालिकाले उत्खनन तथा संकलन गरेको नदि जन्य पदार्थको यथार्थ आर्थिक वस्तुस्थिति पहिचान गर्ने ममा मौज्दाद नदीजन्य पदार्थ र विक्रि भएको नदीजन्य पदार्थबाट प्राप्त हुने कूल राजश्व तथा व्यवस्थापन शुल्कसहितको गार्थ विवरणको लेखाजोखा गर्न कूल परिमाण घनमिटरको प्रतिघनमिटर हुने सिएफटीमा लाग्ने व्यवस्थापन शुल्क तथा एकारी राजश्व शुल्क र मूल्य अभिवृद्धि करसहितको रकमको चित्रण तपसिल बमोजिम रहेको देखिन्छ।

वर्ण	Total Quantity	CFT Per Cube Meter	Total Cft	Management cost by Rs. 3	Govt. Revenue	Total Revenue
मौज्दाद नदीजन्य पदार्थ	९८५३३२	३५२८	३,४७६,२५९।३०	१०,४२८,७५३।८९	९,१००	३९,२८६,२६९।६६
VAT 13%						४,०६७,२९४।०२
Total with VAT						३५,३५३,४७५।६८
MNGT. cost						१०,४२८,७५३।८९
Grand Total						४५,७८२,२२९।५७

विक्रि भएको नदीजन्य पदार्थबाट प्राप्त हुने राजश्व तथा व्यवस्थापन शुल्क

विवरण	Total Quantity	CFT Per Cube Meter	Total Cft	Management cost by Rs. 3	Govt. Revenue	Total Revenue
विक्रि भएको नदीजन्य पदार्थबाट प्राप्त हुने राजश्व तथा व्यवस्थापन शुल्क	६५३४९।५५	३५२८	२,३०५,२४९।८८	६,९९५,७४९।६५	९,१००	२०,७४७,२४८।९६
VAT 13%						२,६९७,९४२।३६
Total with VAT						२३,४४४,३९१।३२
MNGT. cost						६,९९५,७४९।६५
Grand Total						३०,३६०,१४०।९७

मौज्दाद नदीजन्य पदार्थ र विक्रि भएको नदीजन्य पदार्थबाट प्राप्त हुने कूल राजश्व तथा व्यवस्थापन शुल्क

कूल राजश्व	५२,०३३,५९०।६२
कूल मूल्य अभिवृद्धि कर	६,७६४,३५६।३८
मू.अ. कर सहितको कूल राजश्व	५८,७९७,८६७।००
व्यवस्थापन शुल्क	१७,३४४,५०३।५४
जम्मा गरेर कूल रकम	७६,१४२,३७०।५४

Sum
 कृपया कूल रकमको सही रकममा भुक्तानी गर्नुहोस्।
 सहायक प्रमुख, सफाई

विक्रि भएको नदीजन्य पदार्थबाट प्राप्त हुने फरक राजश्व

विवरण	प्राविधिकबाट भएको लागत अनुमान	छानबिन अनुगमनबाट देखिएको परिमाण	फरक	सिएफटी प्रति घनमिटर	कूल सिएफटी	राजश्व प्रति सेफ्टी	शप प्राप्त हुने राजश्व
विक्रि भएको नदीजन्य पदार्थबाट प्राप्त हुने फरक राजश्व	१३५०१३	१६३८७५	२८,८६१।७५	३५।२८	१,०१८,२४२।५४	९	९,१६४,१८२।८६
VAT 13%							१,१९१,३४३।७७
Total Amount with VAT							१०,३५५,५२६।६३

२.२ उत्खनन, मौज्जाद, बिक्रि र फरक परिमाण

जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति, मकवानपुरले मिति २०७८ बैशाख ३१ को बैठकमा प्रस्तुत गरेको १ लाख ३५ घनमिटर नदीजन्य पदार्थको आधारमा विक्रि वितरण गर्ने क्रममा विवाद उत्पन्न भएपछि कार्यपालिकाद्वारा गठन भएको नदीजन्य पदार्थ छानबिन समितिको ०७८ असार २७ को निर्णय अनुसार यस गाउँपालिकाका इन्जिनियर श्री जीवन घिमिरेद्वारा नापजाँच गरिएको मौज्जाद परिमाण, बिक्रि तथा फरक परिमाणको विवरण तपसिल बमोजिम रहेको पाइयो ।

सि.नं.	स्थान	परिमाण घ.मि.	स्टक परिमाण घ.मि.	बिक्रि परिमाण घ.मि.	फरक
१	वासपानी भोलुगेंपुल मुनी	५,७१२।००	०	८३२९।०८	२६१७।०८
२	कुल्लेदमार । राजकुमार क्रमरभन्दा माथि	१०,८०४।५०	२३,३०७।९०		१२५०३।४०
३	बोल्तीमोड	३,१७५।००	२,३८४।७४		७९०।२६
४	हुमकुना घाटेपाटी	३६,०६४।००	२४,११०।५०	७,९५३।५१	११,११०।९९
५	हुमकुना अस्पताल पछाडी	२,१००।००	५,९४०।४७		३८४०।४७
६	हुमकुना चउर	३०,२०२।००	३८,२०२।००		८०००।००
७	मनहर क्रमर पछाडी	६,३७५।६०	४,५८७।५९	३,८७७।५५	२०८९।५६
८	बुढुम खोला	२८,०६६।५०		२२,४७८।७४	५,५८७।७६

50/16

९	वेली वृज	३,०८५।६०		६,२३५।८३	३१५०।२३
१०	विएर फ्याक्ट्री पछाडी	६,०९७।००		९,७९५।९१	३६९८।९१
११	भालुखोला	३,३३०।८०		६,६७०।९१	३३४०।११
	जम्मा	१३५,०१३।००	९८,५३३।२०	६५,३४१।५५	२८,८६१।७५
	विक्रि परिमाण		६५,३४१।५५		
	जम्मा परिमाण		१६३,८७४।७५		

50/16

भाग ३

तथ्य र सूचनाको विश्लेषण

उपरोक्त तथ्याकं र स्थलगत अवलोकन, विभिन्न छलफल तथा वस्तुस्थितिलाई मध्यनजर गर्दा यस गाउँपालिकाले नदीजन्य पदार्थ उत्खनन तथा बिक्रि मार्फत गाउँपालिकाको आन्तरीक आम्दानीमा वृद्धी गर्ने उद्देश्यले जिल्ला प्रशासन कार्यालयको समन्वयमा जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिको निर्णयानुसार ०७७ चैत्र १६ देखि ३१ सम्म संकलन गरेको नदीजन्य पदार्थको परिमाणका सम्बन्धमा देहाय बमोजिम रहेको देखियो ।

- जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिले १ लाख २५ हजार २ सय घनमिटर नदीजन्य पदार्थ विपद पूर्व तयारीका लागि सम्बन्धित पालिकाबाट उत्खनन गरी संकलन र बिक्रि गर्न सक्ने गरी अनुमति प्रदान गरेको पाइयो ।
- तोकिएको अवधिमा गाउँपालिकाबाट १ लाख ३५ घनमिटर नदीजन्य उत्खनन भएको लागत अनुमान सहितको विवरण जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिलाई उपलब्ध गराइएको पाइयो ।
- उत्खनन गर्ने क्रममा विभिन्न ११ स्थानमा थुपारीएको नदीजन्य पदार्थको लम्बाई चौडाई र उचाई Random भएकोले एकिन रुपमा तथ्याकं आउने देखिएन ।
- खोला किनारमा थुपारीएको नदीजन्य पदार्थमा ठूला ठूला बोल्डर, डेडस्टोन तथा माटोको मात्रा समेत सँगै मिसिएर आउने भएकाले एकिन गर्नुपर्ने तथ्याकंमा थपघट हुन सक्ने देखिन्छ ।
- जमिनको बनोट, भुगोल, खाल्डा परेको जमिन समेतले थुप्रोमा केही नदीजन्य पदार्थ थपघट हुने देखिन्छ ।
- अवलोकनको क्रममा थुप्रोगत रुपमा पेश गरिएको विवरणमा टिपगन्तीको आधारमा थुपारिएको र जुन थुप्रोमा जति टिप छ, भनि एकिन गरिएको थियो उक्त थुप्रोमा टिपले आफूलाई नजिक एवं पाएक पर्ने प्वाइन्टमा मात्र नदीजन्य पदार्थ डम्पिड गर्दा थुप्रोगत रुपमा एकिन तथ्याकं आउन नसकेको देखिन्छ ।
- वियर फ्याक्ट्री पछाडी, बेली ब्रिज छेउ, र गुर्धुम खोला छेउमा क्रमशः ५ सय १०, ८ सय ३ र ३ सय ९२ घनमिटर गरि जम्मा १७ सय ८५ घनमिटर नदीजन्य पदार्थ गाँबिएको सतह भन्दा पनि बढि गहिरो हुनुले उक्त स्थानहरुको नदीजन्य पदार्थको कूल परिमाणमा बढी उत्खनन भएको ऐंऐ कूल घनमिटर घट्ने देखिन्छ ।

edds

विनम्रानमा जनीयता
संग्रहण
प्राविधिक समिति

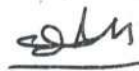
- बाँसपानी भोलुगेपुल मुनी ५ हजार ७ सय १२ घनमिटर रहेको भनि प्राविधिक लागत अनुमानमा जनीयता पनि बिक्रि रसिद ८ हजार ३ सय २९ भएको पाइएकोले उक्त थुप्रोमा २ हजार ६ सय १७ घनमिटर फरक रहेको देखिन्छ ।
- कुर्लेदमार राजकुमार कसर भन्दा माथि १० हजार ८ सय ४ घनमिटर परिमाण रहेको भनि प्राविधिक लागत अनुमानमा जनीयता पनि स्टक परिमाण अझै २३ हजार ३ सय ७ हुनुले १२ हजार ५ सय ३ घनमिटर फरक रहेको देखिन्छ ।
- त्यसैगरी सोल्टीमोडमा राखेको थुप्रोमा ३ हजार १ सय ७५ घनमिटर परिमाण रहेको भनि प्राविधिक लागत अनुमानमा जनीयता पनि २ हजार ३ सय ८४ घनमिटर स्टक देखिनुले ७ सय ९० घनमिटर नदीजन्य पदार्थ बढि लागत अनुमान बनाएको देखिन्छ ।
- डुम्रेकुना घाटेपाटीमा गरिएको घाटगद्दीमा ३६ हजार ६४ घनमिटर परिमाण रहेको भनि प्राविधिक लागत अनुमानमा जनीयता पनि बिक्रि रसिद ७ हजार ९ सय ५३ र स्टक परिमाण २४ हजार १ सय १० देखिनुले ४ हजार १ घनमिटर परिमाण बढि लागत अनुमान बनाएको देखिन्छ ।
- डुम्रेकुना अस्पताल पछाडी २ हजार १ सय घनमिटर परिमाण रहेको भनि प्राविधिक लागत अनुमानमा जनीयता पनि स्टक परिमाण ५ हजार ९ सय ४० घनमिटर देखिनुले ३ हजार ८ सय ४० बढि स्टक परिमाण देखिन्छ ।
- डुम्रेकुना चौरको सन्दर्भमा पनि ३० हजार २ सय २ घनमिटर परिमाण रहेको भनि प्राविधिक लागत अनुमानमा जनीयता पनि छानविन समितिले स्टक परिमाण नाँपजाँच गर्दा उक्त थुप्रोमा ३८ हजार २ सय २ घनमिटर अर्थात ८ हजार घनमिटर परिमाण बढि देखिन्छ ।
- अर्कोतर्फ मनोहर कसर पछाडिको थुप्रोमा ६ हजार ३ सय ७५ घनमिटर परिमाण रहेको भनि प्राविधिक लागत अनुमानमा जनीयता पनि कम स्टक परिमाण अर्थात ४ हजार ५ सय ८७ बिक्रि परिमाण ३ हजार ८ सय ७७ दशमलव ५५ देखिएकोले २ हजार ८९ घनमिटर परिमाण कम लागत अनुमान भएको देखिन्छ ।
- गुर्धुम खोलामा राखिएको स्टक नदीजन्य पदार्थ २८ हजार ६६ घनमिटर परिमाण रहेको भनि प्राविधिक लागत अनुमानमा जनीयता पनि बिक्रि रसिद २२ हजार ४ सय ७८ घनमिटर रहनु र ओभर बिक्रि परिमाण ३ सय ९२ घनमिटर रहेकोले ५

edds

हजार ५ सय ८८ घनमिटर बढि लागत अनुमान तयार भएको देखिन्छ र उक्त स्थानमा सतह भन्दा बढि बिक्रि गरिएको समेत पाइयो ।

- अर्कोतर्फ बेली बृज घाटगढीमा लागत अनुमान ३ हजार ८५ घनमिटर परिमाण रहेको भनि प्राविधिक लागत अनुमानमा जनीयता पनि बिक्रि रसिद ६ हजार २ सय ३५ बिक्रि भएको देखिएको साथै ८ सय ३ घनमिटर सतह भन्दा तल अर्थात बढि बिक्रि गरिएको पाइएकोले ३ हजार १ सय ५० घनमिटर बढि बराबरको नदीजन्य पदार्थकोबढी बिक्रि गरिएको पाइयो ।
- अर्कोतर्फ वियर फ्याक्ट्री पछाडीको सन्दर्भमा ६ हजार ९७ घनमिटर परिमाण रहेको भनि प्राविधिक लागत अनुमानमा जनीयता पनि बिक्रि रसिद अनुसार ९ हजार ५ सय ९६ घनमिटर र ५ सय ९० घनमिटर सतह भन्दा बढि गहिरो पारी बिक्रि गरिएकोले ३ हजार ६ सय ९९ घनमिटर बढि बिक्रि अर्थात तोकिएको भन्दा बढि देखिन्छ ।
- भालुखोलामा संकलन गरिएको थुप्रोमा पनि ३ हजार ३ सय ३० घनमिटर परिमाण रहेको भनि प्राविधिक लागत अनुमानमा जनीयता पनि बिक्रि रसिद ६ हजार ६ सय ७१ रहेकोले तोकिएको लागत अनुमान भन्दा बढि ३ हजार ३ सय ४० घनमिटर बढि बिक्रि भएकोले उक्त स्थानमा थप माल नरहेको देखिन्छ ।
- उत्खनन् पश्चात जिल्ला प्रशासन कार्यालयले अनुमोदन गरेको १ लाख ३५ हजार घनमिटर भन्दा बढि अर्थात हाल मौज्दाद रहेको र बिक्रिबाट देखिएको कूल परिमाण १ लाख ६३ हजार ८ सय ७४ दशमलव ७५ घनमिटर परिमाण देखिएकोले २८ हजार ८ सय ६१ दशमलव ७५ घनमिटर फरक आएको देखिन्छ ।
- फरक परिमाण आएको २८ हजार ८ सय ६२ घनमिटरलाई प्रतिघनमिटर हुने ३५ सि.एफ.टी. ले गुणा गर्दा आउने १० लाख १८ हजार २ सय ४२ लाई प्रति सि.एफ.टी राजश्व रकम रु. ९ का दरले गुणा गर्दा ९१ लाख ६४ हजार १ सय ८३ र मूल्य अभिवृद्धि कर सहित १ करोड ३ लाख ५५ हजार ५ सय २७ राजश्व रकम फरक आउने छानविन समितिको अनुगमनबाट देखिन्छ ।

○ नोट : माथि ब्याख्या गरिएको परिमाणमा दशमलव पछिको अंक शून्यान्तमा राखिएकाले उल्लेख गरिएको छैन ।

- त्यसैगरी राजश्व शुल्क र व्यवस्थापन शुल्क सहित मौज्दाद र बिक्रि भएको नदीजन्य पदार्थको कूल रकम मूल्य अभिवृद्धि कर सहित ७ करोड ६१ लाख ४२ हजार ३ सय ६८ रकम असुल हुन पर्ने देखिन्छ ।

अन्य पक्षको निष्कर्ष

- नदीजन्य पदार्थ उत्खनन् गर्दा गरिएको खर्चका सन्दर्भमा व्यवस्थापन शुल्कबापत प्रति सेफ्टी ३ रुपैया प्रति सेफ्टी लाग्ने सरकारी दररेटबाट असुल गर्ने प्रति सेफ्टी शुल्कमा थप गरी बिक्रि भइसकेको हकमा क्रसरबाट असुल उपर गर्ने र बिक्रि बाँकी नदीजन्य पदार्थको हकमा जुन व्यवसायीले सबैभन्दा बढी कबोल गर्छ त्यही व्यवसायी बाट असुल उपर गरि टिपर, एक्सभेटर, व्याकहो लोडर र खाना खाजा बापतको खर्च व्यवस्थापन गरिने भएकोले अर्थात् खर्चका सन्दर्भमा व्यवस्थापन शुल्क माफत व्यवस्थापन गरिने भएकोले गाउँपालिकाले आर्जन गर्ने वास्तविक राजश्व शुल्कमा न्युनता हुने देखिदैन र खर्चका सन्दर्भमा जाहेज खर्च नै भएको देखिएकोले कुनै समस्या नरहेको स्पष्ट हुन्छ ।
- छानबिन समितिबाट गरिएको नाँपजाँचमा आएको स्टक परिमाण र बिक्रि परिमाणको मुल्यांकन बाट २८ हजार ८ सय ६१ दशमलव ७५ फरक परिमाण आएको देखिएकोले निश्चित रुपमा प्राविधिक त्रुटी भएको देखिन्छ । तैपनि थुप्रोबाट बिक्रि गर्दा टिप गन्तिको आधारमा रसिद काटीएको र मौज्दाद पदार्थ समेत अर्भै बिक्रि भइसकेको अवस्थाबाट हालसम्म राजश्व हिनामिना भइसकेको वा अनियमितता भएको देखिदैन ।
- गाउँपालिकाले स्वयं उत्खनन् र घाटगद्दी गर्दा राजश्वमा बढोत्तरी नै हुने मनसायले नै स्वयम् गरेको बुझिन्छ ।
- क्रसरहरुमा सिधै उत्खनन् गरी डम्पीड गर्दा तोकिएको भन्दा बढि नदीजन्य पदार्थ भएपनि सोको चुहावट हुनसक्ने अवस्था श्रृजना हुनसक्थ्यो तसर्थ स्वयम् घाटगद्दी गरी टिपगन्तीको आधारमा बिक्रि वितरण गर्दा बढि परिमाण आएको नदीजन्य पदार्थको पनि थप राजश्व प्राप्त हुने भएकोले गाउँपालिकाको मनसाय राजश्व वृद्धि गर्ने अभिप्राय नै हो भन्ने स्पष्ट हुन्छ । तसर्थ परिमाण बढ्दा गाउँपालिकाले थप योजनाहरु तय गरी कार्यान्वयन गर्न सक्ने वातावरण पनि श्रृजना हुने देखिन्छ ।
- त्यसैगरी २०७७ चैत्र ११ को विपद व्यवस्थापन समितिको निर्णयबाट नदीजन्य पदार्थ उत्खनन् शुल्क बापत लाग्ने राजश्व (रु. १० रुपैया १७ पैसा) मा थप ३

* *Signature*

रुपैया नदीजन्य पदार्थ खरिद गर्ने क्रसर व्यवसायीहरुबाट असुल गरिने भनि निर्णय भएकोले वास्तविक राजश्व संकलनमा तात्त्विक असर नपर्ने देखिन्छ ।

- अर्कोतर्फ मौज्जाद परिमाण (९८५३३ घनमिटर) छिटोभन्दा छिटो बढाबढ लिलाम बोलपत्रको माध्यमबाट विक्रि गर्नुपर्ने देखिन्छ । चालु आर्थिक वर्षमा पनि सामरी खोलाको सतह धेरै बढेकोले मौज्जाद परिमाण बिक्रि पश्चात मात्र चालु आर्थिक वर्षमा नदीजन्य पदार्थको उत्खनन् तथा बिक्रि वितरण गर्ने अवस्था तय हुनसक्छ ।
- बिक्रि गर्दा खरिदकर्ताले ठूला ठूला बोलडरहरु नलैजाने हुँदा बिक्रि पश्चात मौज्जाद रहने बोलडरहरु प्रमाणित गरि बिक्रि गर्दा राजश्व संकलन थप हुन सक्ने छानबिन अनुगमनबाट देखिन्छ ।
- २०७७ चैत्र ३ र २०७८ बैशाख ३१ को जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिको निर्णय अनुसार उत्खनन् अनुमति र उत्खनन् पछि जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिबाट १ लाख ३५ हजार स्विकृत भएबाट सार्वजनिक रुपमै जानकारी भएकोले उत्खनन् परिमाणको सन्दर्भमा २०७८ बैशाख ६ को कार्यपालिकाको निर्णय बाट समेत उल्लेखित परिमाण स्विकृत गर्ने र बिक्री वितरण खुल्ला गर्ने निर्णय भएकाले यस सम्बन्धमा सबै पदाधिकारीलाई जानकारी गराएरै बिक्रि वितरण थालिएको कुरा स्पष्ट देखिन्छ ।
- कूल बिक्रि गरिएको रसिद तथ्यगत रुपमा पाइएको र मौज्जाद नदीजन्य पदार्थ अझै पनि खोला किनारमा रहेको मौज्जादमा ९८ हजार ५ सय ३३ घनमिटर देखिएको हुँदा बिक्रि र र छानबिन समितिबाट एकिन गरिएको मौज्जादको कूल १ लाख ६३ हजार ८ सय ७४ घनमिटर देखिएको हुँदा जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट स्विकृत प्राप्त १ लाख ३५ हजार घनमिटर नदीजन्य पदार्थ छानबिन समितिले एकीन गरेको परिमाण भन्दा २८ हजार ८ सय ६२ घनमिटर भन्दा कम देखिन आएकोले यस किसिमबाट भएको प्राविधिक कमजोरीका सन्दर्भमा गाउँ कार्यपालिकाको बैठकमा प्रतिवेदन पेश गरी यस उत्खनन् क्रियाकलापमा संलग्न जिम्मेवार व्यक्ति दोषि ठहरीएमा छलफल गरी टुंगो लगाउन उपयुक्त देखिन्छ ।

४.२ सुझाव

मकवानपुरगढी गाउँपालिकाको मुख्य राजश्व असुली हुने क्षेत्र नदीजन्य पदार्थ नै हो । उक्त नदी जन्य पदार्थको तोकिएको मापदण्ड बमोजिम उत्खनन् तथा बिक्रि वितरण मार्फत नै राजश्व पर्याप्त हुन सक्ने देखिन्छ । तसर्थ नदीजन्य पदार्थको

24

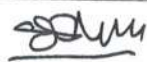
हर्कमाया रुम्बा
संयोजक
समिति

उत्खनन् विक्रि वितरणलाई अझ प्रभावकारी बनाउन तथा भविष्यमा विवादित अवस्थाको श्रृजना हुन नदिन निम्नानुसार सुझाव दिन उपयुक्त देखिन्छ ।

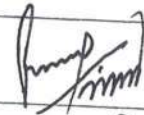

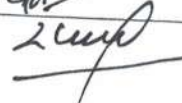
नदीजन्य पदार्थ उत्खनन्को परिमाण १० प्रतिशत घटबड हुन सक्ने भनि छानबिन समितिबाट जिम्मेवार प्राप्त इन्जिनियरबाट सिफारीस भएकोले मौज्जाद परिमाणबाट जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिमा पेश गरिएको विवरण २८ हजार भन्दा बढि फरक आउनुले प्राविधिक बाट भएको त्रुटि आगामी दिनहरुमा सचिचयर जानु पर्ने देखिन्छ ।

- राजश्व जस्तो संवेदनशिल विषयवस्तु उठाउने सन्दर्भमा गाउँपालिकाले अध्ययन विश्लेषण तथा तथ्यपरक एवं वस्तुपरक हुने गरी पर्याप्त छलफल तथा तयारी गरेर मात्र योजना, राजश्व इकाई र प्राविधिक शाखामार्फत संवेदनशिल भएर कार्यान्वयन गर्नुपर्ने देखिन्छ ।
- गाउँपालिकाले राजश्व संकलनलाई बढोत्तरी गरी वार्षिक योजनाहरु कार्यान्वयन मार्फत विकास र समृद्धिको सपना साकार गर्ने उद्देश्यले अगाडी बढेकोले राजश्व संकलनका नयाँ नयाँ क्षेत्रहरुको सम्भाव्यता अध्ययन गरी पर्याप्त विचार विमर्श पश्चात विवाद रहित ढङ्गले नियम तथा विधि प्रक्रिया पर्याप्त पुग्ने गरी निर्णय गरेरमात्र राजश्व संकलन गर्नुपर्ने देखिन्छ ।
- उत्खनन् कार्य, विक्रि वितरण कार्य गर्दा गाउँ कार्यपालिका, वडा समितिको समेत प्रत्यक्ष निगरानी हुने, अनुगमन तथा मुल्यांकन प्रणालीलाई अझ प्रभावकारी बनाउने तर्फ ध्यान पुग्न जरुरी देखिन्छ ।
- उत्खनन् र विक्रि वितरणको व्यवस्थापनलाई अझै प्रभावकारी बनाउन सर्वमान्य सिद्धान्तको पालनामा गाउँपालिकाले ध्यान दिनु पर्ने देखिन्छ ।
- उत्खनन् क्रियाकलापमा भएको प्राविधिक कमजोरीका सन्दर्भमा गाउँ कार्यपालिकाको बैठकबाट आवश्यक छलफल गरी दोषि देखिएमा नियमानुसार कारवाही गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

छानबिन समितिका पदाधिकारीहरु उल्लेखित प्रतिवेदन कार्यपालिकाबाट आवश्यक कार्यान्वयन गरी सिफारीस सहित हस्ताक्षर गर्दछौं ।

सि.नं.	नाम	पद	जिम्मेवारी	हस्ताक्षर
१	श्री हर्कमाया रुम्बा	उपाध्यक्ष	संयोजक	

24
हर्कमाया रुम्बा
संयोजक
समिति

सि.नं.	नाम	पद	जिम्मेवारी	हस्ताक्षर
२	श्री रामकुमार पुडासैनी	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	सदस्य	
३	श्री वखान सि. पाखिन	२ नं. वडाध्यक्ष	सदस्य	
४	श्री भागवत घिमिरे	३ नं. वडाध्यक्ष	सदस्य	
५	श्री जीतबहादुर घिमिरे	५ नं. वडाध्यक्ष	सदस्य	
६	श्री टिका प्रसाद दाहाल	६ नं. वडाध्यक्ष	सदस्य	
७	श्री सूर्य बहादुर रुम्बा	७ नं. वडाध्यक्ष	सदस्य	
८	श्री राम प्रसाद पुडासैनी	२ नं. वडासदस्य एवं सार्वजनिक लेखा समिति सदस्य	सदस्य	
९	श्री रामकृष्ण श्रेष्ठ	लेखा अधिकृत	सदस्य-सचिव	